

אסור נדה בדבר שבערוה 8

1. תוספות גיטין ב: ד"ה הוי דבר שבערוה "וא"ת אי עד אחד" עד סוף דבריהם

הוי דבר שבערוה - האי דנקט דבר שבערוה אומר ר"י משום דבהאשה רבה (יבמות דף פח.) בשאר איסורי כגון טבל והקדש וקונמות מספקא לן אי מהימן אפילו איתחזק איסורא ולא בידו או לא וא"ת אי עד אחד נאמן בשאר איסורין אפילו איתחזק איסורא ולא בידו אמאי איצטריך וספרה לה לעצמה ויש לומר דס"ד דחשיב כמו דבר שבערוה.

2. תוספות יבמות ב. ד"ה ואחות אשתו מתחילת התוספות עד "ואפילו בנדתה משמע"

ואחות אשתו - אין להקשות דנדה תאסר ליבם אע"פ שמטהרה אח"כ כמו אחות אשתו שאין מתייבמת אפי' מתה אשתו אחרי כן דלא דמי דאחות אשה ושאר עריות האיסור עומד על היבם טפי משאר בני אדם אבל נדה לכ"ע אסירא ואפילו בנדתה משמע בפסחים ס"פ אלו דברים (ד' עב:) דבת יבום היא דקאמר ר' יוחנן אשתו נדה בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך עלה מאי שנא יבמתו דקעביד מצוה כו' משמע דקני לה ועוד נראה לחלק דאחות אשה אע"פ שמתה אשתו אחרי כן שוב לא תזקק לייבום כיון שנפטרה שעה אחת משום שנאמר דרכיה דרכי נועם (משלי ג) כדאמר ביש מותרות (לקמן ד' פז:) ואפי' היכא דלא מידחייא מהאי ביתא לגמרי כגון שיש אחים אחרים אסורה לזה שמתה אשתו כדאמר בפ' ד' אחין (לקמן דף כז:) כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה דאין זה דרכי נועם אם יש לה להזדקק לזה שנפטרה הימנו אבל נדה דרכי נועם היא דלבעלה נמי צריכה להמתין עד שתטהר וגבי קטן לקמן בפרק ב"ש (ד' קיא:) דקאמר רבה בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איכא מידי דהשתא אסורה ליה ובתר הכי שריא ליה והא אמר רב כו' התם נמי אין זה דרכי נועם אם צריכה להמתין עד שיגדיל אבל מה שממתנת מחמת שהוא קטן ואינו ראוי לביאה הוי שפיר דרכי נועם דאינו מחמת איסורא והוי כאילו הלך יבם למדינת הים.

3. תוס' הרא"ש יבמות ב. ד"ה ואחות אשתו מתחילת התוספות עד "ונראה דנדה"

ואחות אשתו. וא"ת נדה תאסר להתייבם אע"פ שטבלה אחרי כן כמו אחות אשה דאינה מתייבמת אעפ"י שמתה אשתו אחרי כן, י"ל לפי דלא ילפינן נדה מאחות אשה כמו שאר עריות שהאיסור עומד על היבם טפי מעל שאר בני אדם אבל נדה לכ"ע אסורה ולא מקריא ערוה דאינה אסורה משום קורבא. ונראה דנדה אע"ג דלאו בת יבום היא חליצתה חליצה, ולא דמיא לחליצה דמעוברת דלאו שמה חליצה לר"ל לקמן בפ' החולץ משום דאינה עולה ליבום דשאני נדה דעומדת היא לטבול ולהטהר כדרך כל הנשים [אבל מעוברת שמה תלד], ועוד אפי' בנדתה נמי אם בא עליה (אפילו) בדיעבד קנאה, והכי משמע בפסחים בפ' ואלו דברים דקאמר ר' יוחנן אשתו נדה בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך עלה יבמתו מאי שנא דקא עביד מצוה וכו' משמע דקני לה אם בא עליה הלכך מקריא שפיר עולה ליבום.

4. רמב"ם הל' אישות אה

כל שאסר ביאתו בתורה וחייב על ביאתו כרת והן האמורות בפרשת אחרי מות הן הנקראין עריות וכל אחת מהן נקראת ערוה כגון אם ואחות ובת וכיוצא בהן.

5. קידושין סז: "א"ר יונה" עד סח. "מכדי איכא"

א"ר יונה, ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע, אמר קרא: הכל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו, הוקשו כל העריות כולם לאחות אשה, מה אחות אשה לא תפסי בה קידושין, אף כל עריות כולם לא תפסי בה קידושין. אי הכי, אפילו נדה נמי! אלמה אמר אביי: הכל מודים, בבא על הנדה ועל הסוטה - שאין הולד ממזר! אמר חזקיה, אמר קרא: אותה נדתה עלי, אפילו בשעת נדתה תהא בה הויה.

6. רמב"ם הל' אישות ד:יב

המקדש אחת מן העריות לא עשה כלום שאין קידושין תופסין בערוה חוץ מן הנדה שהמקדש את הנדה
הרי זו מקודשת קידושין גמורין ואין ראוי לעשות כן.

7. שולחן ערוך יורה דעה קצה:יז

אם בעלה רופא, אסור למשש לה הדפק. הגה: ולפי מה שכתבתי דנוהגין היתר אם צריכה אליו דמשמש
לה, כ"ש דמותר למשש לה הדפק אם אין רופא אחר וצריכה אליו ויש סכנה בחליה, (כך דקדק הב"י מלשון
הרמב"ן סימן קכ"ז), ועיין בא"ח סימן פ"ח אם מותר לנדה ליכנס לבית הכנסת ולהתפלל

8. ש"ך יו"ד סימן קצה סעיף קטן כ'

כ אסור למשש כו'. ומיהו אם החולה מסוכן ואין שם רופאים משמע קצת מדברי תשובת הרמב"ן סימן
קכ"ז דשרי מפני פיקוח נפש אלא די"ל דלטעמיה אזיל דסבירא ליה דנגיעת נדה אינו אלא מדרבנן אבל
להרמב"ם דנגיעת ערוה אסורה מן התורה הכא אע"פ שיש פיקוח נפש אפשר דאסור משום אביזרא דג"ע
וצ"ע עכ"ל ב"י, וכ"כ העט"ז ואין נראה דודאי אף להרמב"ם ליכא איסור דאורייתא אלא כשעושה כן דרך
תאוה וחייבת ביאה כמש"ל סי' קנ"ז ס"ק י' מה שאין כן הכא וכן המנהג פשוט שרופאים ישראלים ממששים
הדפק של אשה אפילו אשת איש או עובדת כוכבים אע"פ שיש רופאים אחרים עובדי כוכבים וכן עושים
שאר מיני משמושים ע"פ דרכי הרפואה אלא הדבר פשוט כמ"ש וזה נראה דעת הרב דלעיל בסי' קנ"ז
משמע מדבריו כהרמב"ם וכמו שכתבתי שם בס"ק י' וכאן התיר מישוש הדפק מ"מ באין סכנה אסור
לבעלה למשש הדפק כשהיא נדה וכדאיתא בתשובת הרמב"ן ובדברי הרב:

9. שלטי גיבורים עד המרדכי יבמות ב: (בדפי המרדכי) "והר"ר אברהם הגדול" עד סוף דבריו

10. יבמות מה. "הנהו שבוייתא" עד "אלא אמר רב יוסף"

הנהו שבוייתא דאתו מארמון לטבריא, הוה חדא דאעברא מעובד כוכבים, ואתו לקמיה דר' אמי; אמר להו,
ר' יוחנן ור' אלעזר ור' חנינא דאמרי: עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל - הולד ממזר. אמר רב יוסף:
רבותא למחשב גברי? הא רב ושמואל בבבל, ורבי יהושע בן לוי ובר קפרא בארץ ישראל, ואמרי לה חלופי
בר קפרא ועיילי זקני דרום, דאמרי: עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל - הולד כשר!

11. יבמות מה: "והאמרי נהרדאי" עד "אלא כי איתמר דרב יהודה"

והאמרי נהרדעי משמיה דרבי יעקב: לדברי הפוסל - פוסל אפילו בפנויה, לדברי המכשיר - מכשיר אפי'
באשת איש, ושניהם לא למדוה אלא מאשת אב, מאן דפסיל, סבר: מה אשת אב דלא תפסי בה קדושין -
[הולד ממזר], אף כל דלא תפסי בה קדושין - הולד ממזר; ומאן דמכשר, סבר: מה אשת אב דלדידיה לא
תפסי בה קדושין, לאחרני תפסי בה קדושין, לאפוקי עובד כוכבים ועבד דלא תפסי בהו קדושין כלל!

12. רמב"ן יבמות מה: ד"ה הרי אשכחן בנוסחי מתחילת דבריו עד "אלא שאפשר לדחוק"

הכי אשכחן בנוסחי שניהם לא למדוה אלא מאשת אב דלא תפסי בה קדושין וכו' ומאן דמכשר סבר כאשת
אב מה אשת אב דלדידיה לא תפסי בה קדושי לאחרני תפסי בה קדושין לאפוקי הני דלא תפסי בהו
קדושי כלל, ולא דייקא שמעתין דכל שכן הוא, אבל לרבינו האיי גאון ז"ל מצאתי בתשובה בנוסח הזה
ואנחנא הכין גריסנא דמאן דפסיל סבר וכו' ומר סבר כאשת אב מה אשת אב שזרעו מיוחס אחריו הולד
ממזר אף כל מיוחס אחריו הולד ממזר לאפוקי האי שאין זרעו מיוחס אחריו והולד כשר והאי לישנא הוה
בריר טעמיה ע"כ, אלא שאיפשר לדחוק ההיא גרסא אחריתי בכי האי לישנא, והאי טעמא נמי אפשר
דמפיק ליה אפילו מפגם דרחמנא אפקריה לזרעיה דאב ולא פסיל ולא פגים.